

ВІДГУК

**офіційного опонента – доктора психологічних наук, професора,
професора кафедри психології
Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
Співак Любові Миколаївни
на дисертацію Пономаренко Тетяни Ігорівни
«Психологічні чинники розвитку комунікативної компетентності
майбутніх психологів у медійному просторі»,
подану до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії
в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
за спеціальністю 053 «Психологія»**

В умовах інтеграції держав до світового і Європейського соціокультурного й економічного простору актуалізується проблема підготовки конкурентоспроможних фахівців нового типу впродовж їхнього навчання у закладах вищої освіти. Тому дисертація Т. І. Пономаренко, що присвячена психологічним чинникам розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі, вирізняється актуальністю і значущістю для сучасної психологічної науки і практики.

Визначення мети, предмета та об'єкта дослідження засвідчують належний науковий рівень авторки дисертації. Завдання дослідження спрямовані на досягнення його мети – теоретичного й емпіричного вивчення психологічних чинників розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі; розробці й впровадженні програми з розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. Реалізації поставлених завдань сприяли доцільно вибрані та застосовані методи дослідження. Загалом дисертація вирізняється продуманістю і логічністю.

Перше завдання дослідження, що полягало в проведенні теоретичного аналізу сучасних наукових підходів до вивчення проблеми комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі, реалізовано в першому розділі дисертації. Завдяки проведеному теоретичному аналізу визначено основні наукові підходи до розуміння понять «медійний простір», «медіакомпетентність», «комунікативна компетентність», а також до чинників розвитку комунікативної компетентності у медійному просторі. На основі положень і висновків про сутність медіакомпетентності та комунікативної компетентності, авторка вперше обґрунтувала поняття «професійна медіакомпетентність психолога» і «комунікативна компетентність психолога у медійному просторі». Створені нею вперше модель розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів і модель професійної діяльності психологів-практиків у медійному просторі також заслуговують уваги.

Результати вирішення другого і третього завдань дослідження, що стосувалися емпіричного дослідження особливостей професійної діяльності психологів-практиків в медіапросторі, рівнів і психологічних чинників розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі, розкриті в другому розділі дисертації. Практичне значення становить обґрунтована система методичних прийомів і діагностичних методик для емпіричного вивчення психологічних чинників розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. Вартий окремої уваги авторський «Опитувальник оцінки рівня професійної медіакомпетентності психолога». Для проведення дослідження авторкою було використано репрезентативну вибірку, що дозволило одержати достовірні емпіричні результати. За допомогою методів математичної статистики було підтверджено достовірність одержаних емпіричних результатів, що дозволило авторці сформулювати обґрунтовані наукові висновки дослідження.

Теоретичні висновки, що одержані авторкою в результаті вирішення перших трьох завдань дослідження, сприяли розв'язанню його четвертого завдання. Вирішення четвертого завдання полягало в розробці та апробації програми розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі та формулюванні методичних рекомендацій із розвитку комунікативної компетентності в медійному просторі для викладачів психологічних дисциплін, майбутніх психологів і психологів-практиків. Успішність апробації програми розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі було підтверджено за допомогою методів математичної статистики.

Одержані кількісні дані унаочнено в таблицях і рисунках.

Загалом одержані теоретичні та практичні результати, які засвідчують успішне вирішення завдань дослідження, подано у висновках. Висновки є логічними і ґрунтовними, їх зміст повною мірою й чітко розкриває матеріали та основні здобутки дисертації.

Загальний аналіз змісту дисертації підтверджує наукову новизну, теоретичне і практичне значення дослідження, що вирізняється високим науково-дослідницьким рівнем, самостійністю, цілісністю і системністю. Так, уперше емпірично виявлено психологічні чинники розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медіапросторі; розроблено й апробовано онлайн-марафон як психотехнологію розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. Результати дослідження можуть застосовуватися викладачами закладів вищої освіти при викладанні дисциплін «Вступ до спеціальності», «Організація психологічної служби» та ін., та практичними психологами у професійній діяльності.

Основні результати дисертації повною мірою висвітлені в публікаціях авторки. Їхня кількість, обсяг і зміст відповідають вимогам щодо публікацій результатів дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Основні положення і результати дослідження апробовані на достатній кількості міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій.

Дисертація складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. В змісті анотації висвітлено основні положення дисертації. Стиль викладу наукових положень, результатів і висновків дисертації є доступним для сприймання.

Згідно проведеного аналізу змісту дисертації, дотримання авторкою вимог академічної доброчесності вбачається в наданні повної та достовірної інформації про авторів ідей, тверджень і результатів, які розглядалися й аналізувалися в дослідженні, а також про авторів використаних методик із посиланнями на відповідні джерела.

Загалом позитивно оцінюючи дисертацію Т. І. Пономаренко, відзначимо окремі дискусійні питання і побажання:

1. В першому розділі дисертації авторка презентувала результати теоретичного аналізу наукових підходів до вивчення проблеми комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. Однак, вважаємо, що доцільно було б більшою мірою пояснити сутність кожного компонента комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі, що презентовані на рисунку 3 підрозділу 1.3.

2. Позитивної оцінки заслуговують одержані емпіричні результати про рівні та психологічні чинники розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. Проте спеціального коментаря потребує потреба порівняльного дослідження рівнів комунікативної компетентності майбутніх психологів і психологів-практиків у медійному просторі, що подано в підрозділі 2.3.

3. Схвальної оцінки заслуговує розроблена та апробована програма онлайн-марафону з розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі. На нашу думку, крім онлайн-марафону,

перспективним є вивчення й інших психотехнологій розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі.

Втім висловлені дискусійні питання і побажання принципово не знижують загальну позитивну оцінку дисертації, що містить нові наукові результати про розвиток комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі.

Дисертація «Психологічні чинники розвитку комунікативної компетентності майбутніх психологів у медійному просторі» відповідає спеціальності 053 «Психологія», вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів № 44 від 12 січня 2022 року, а її авторка, Пономаренко Тетяна Ігорівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» за спеціальністю 053 «Психологія».

Офіційний опонент:

**доктор психологічних наук, професор,
професор кафедри психології
Відкритого міжнародного університету
розвитку людини «Україна»**

Л. М. Співак

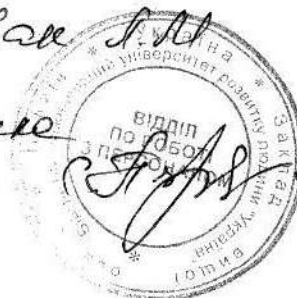
УНІВЕРСИТЕТ "УКРАЇНА

Власноручний підпис

ЗАСВІАЧУЮ

*Заступник керівника
департаменту*

співак Л.М.

Петрошенко С.В.